

ÖZET

Tip 2 Diyabet Tanısı Alan Hastalara Roy'un Adaptasyon Modeli'ne Göre Verilen Eğitimin Diyabet Bakım Profiline Etkisi

Amaç: Bu çalışma, tip 2 diyabetli hastalara Roy'un Adaptasyon Modeli'ne göre verilen eğitimin Diyabet Bakım Profili'ne etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma ön test-son test kontrol gruplu yarı deneme modeli olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Nisan 2015-Ağustos 2016 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi endokrinoloji polikliğine başvuran tip 2 diyabetli hastalar oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini, belirtilen evrenden olasılıksız rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen, araştırma kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 61 deney ve 65 kontrol grubunda olmak üzere toplam 126 tip 2 diyabetli hasta oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Hasta Tanıtım Formu" ve "Diyabet Bakım Profili Ölçeği" kullanılarak deney ve kontrol grubunun ön testleri yapılmıştır. Daha sonra deney grubundaki hastalara Roy'un Adaptasyon Modeli'nde yer alan 4 uyum alanına göre yapılandırılmış eğitimler her alan iki defa tekrarlanarak 8 hafta sürmüştür. Her bir alan ile ilgili eğitim sonunda hastalarla birer hafta telefon görüşmeleri yapılarak izlem süreci 12 hafta olarak tamamlanmıştır. Kontrol grubundaki hastalara herhangi bir girişimde bulunulmamıştır. Son testler, deney grubunda eğitimler bittikten 3 ay sonra, kontrol grubun da ise ön testin uygulanmasından 6 ay sonra "Hasta Tanıtım Formu" ve "Diyabet Bakım Profili Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik dağılım, ki kare, bağımsız gruplarda t testi ve eşleştirilmiş gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonunda kontrol ve deney grubundaki tip 2 diyabetli hastaların Diyabet Bakım Profili Ölçeği'nin ön test-son test puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Deney grubunda eğitim sonrasında, diyabet kontrolünü zorlaştıran faktörleri kapsayan alt boyutları puan ortalamalarında anlamlı bir azalma, diyabet kontrolünü iyileştiren faktörleri kapsayan alt boyutları puan ortalamalarında anlamlı bir artma olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Kontrol grubunda ise diyabet kontrolünü zorlaştıran ve diyabet kontrolünü iyileştiren faktörleri kapsayan alt boyutlarda anlamlı bir değişiklik olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Sonuç: Tip 2 diyabetli hastalara Roy'un Adaptasyon Modeli'ne göre verilen eğitimin Diyabet Bakım Profili'ne olumlu etkisi olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Diyabet Bakım Profili, Eğitim, Hemşirelik, Roy Adaptasyon Modeli, Tip 2 Diyabet